

Darbs ar tekstu

1. Īsi un kodolīgi raksturo kā Vidzeme, Kurzeme un Latgale nonāk Krievijas impērijas sastāvā.

Vidzeme - _____

_____

_____

Latgale - _____

_____

_____

Kurzeme - _____

_____

_____

2. Pieraksti laikam atbilstošos notikumus:

1700. – 1721.g. - _____

1772.g. - _____

1795.g. - _____

1817.g. - _____

1819.g. - _____

1861.g. - _____

1873.g. - _____

1905. – 1907.g. - _____

3. Izskaidro jēdzienu:

Hernhūtieši - _____

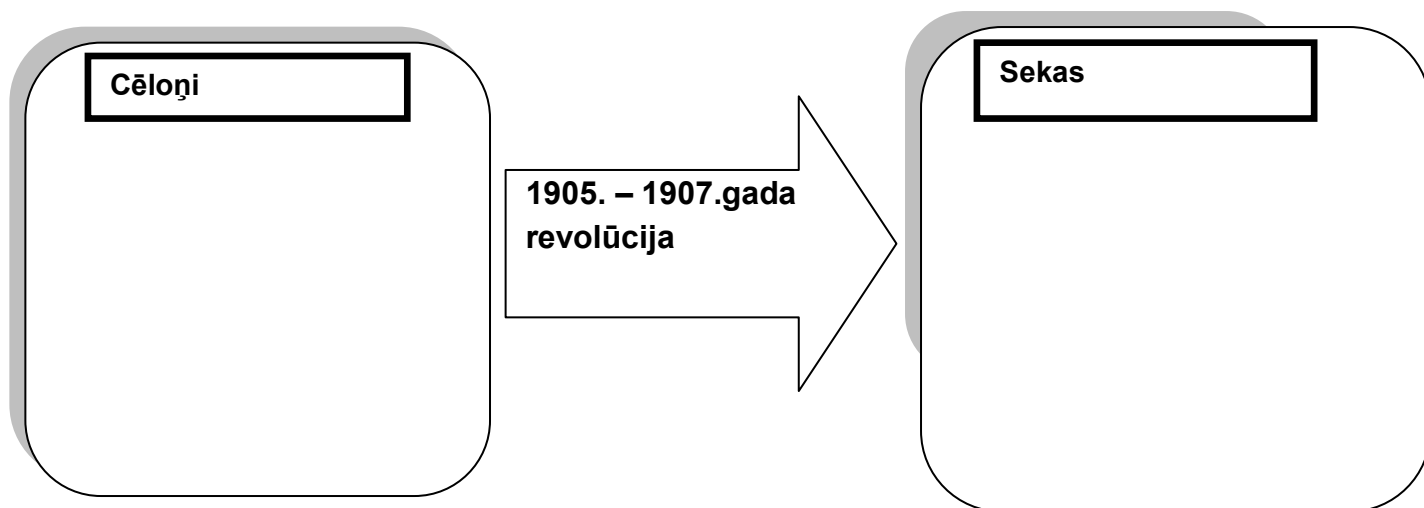
_____

_____

4. Aizpildi tabulu.

	Jaunlatvieši	Jaunā strāva
Darbības laiks		
Darbības mērķis		
Aktīvākie dalībnieki		
Laikraksti		

5. Aizpildi shēmu.

Darbs ar informāciju

1. Iepazīsties ar tabulu un aizpildi to, patstāvīgu iegūstot informāciju.

Izcilākie Jaunlatviešu kustības dalībnieki

Persona	Nodarbošanās	
Krišjānis Valdemārs		
Krišjānis Barons		
Juris Alunāns		
Ādolfs Alunāns		
Jānis Cimze		
Ernests Dinsbergs		
Atis Kronvalds		
Ansis Lerhis – Puškaitis		
Kaspars Biezbārdis		
Fricis Brīvzemnieks		
Auseklis		
Andrejs Pumpurs		
Kārlis Baumanis		

2. Izlasi avotus par 1905. – 1907.gada revolūciju un atbildi uz jautājumiem.

Avots A Vēsturnieks Frīdis Zālītis

1905.gada nemieri bija visplašākā revolucionārā kustība, kādu līdz tam latvieši savā vēsturē vēl nebija piedzīvojuši. Šai kustībai vairāk vai mazāk aktīvi piedalījās ļoti plašas un dažādas tautas aprindas – fabriku strādnieki, saimnieki, lauksaimnieki, inteliģence utt.(..)

Tāpat kā visi citi Krievijas pilsoņi, arī latvieši toreiz stipri cieta no aristokrātiskās (patvaldnieciskās) valsts iekārtas un pilsonisko (jeb personīgo) brīvību ierobežojumiem. Arī latviešiem nebija nekādu tiesību piedalīties valsts pārvaldīšanas darbā (t.i., viņi nebaudīja politisko brīvību). Viņiem nebija ticības brīvības; viņi nevarēja brīvi izteikt savas domas vārdos un rakstos; sapulču noturēšana, kā arī biedrību dibināšana un darbība bija stipri ierobežota. Sevišķi daudz latviešu cieta no krievu valdības pārkrievošanas politikas. Valdība aizliedz skolās mācīt latviešu valodā, tāpat arī – izmeta latviešu valodu no valsts un pašvaldības iestādēm. Par ierēdņiem iestādēs iecēla vienīgi krievus, bet izglītotiem latviešiem dzimtene bija jāatstāj un jāmeklē nodarbošanās svešumā. Šāda krievu valdības rīcība ne tikai kavēja latviešu tautas attīstību, bet pat apdraudēja tās pastāvēšanu. Tāpēc saprotams, ka, iesākoties visā Krievijā brīvības kustībai, kas vērsās pret pastāvošo valsts iekārtu, arī latvieši tai pievienojās.

Zālītis Fr. Latvijas vēsture vidusskolai – R:Zvaigzne ABC, 1996. – 258.lpp.

Avots B Vēsturnieks Visvaldis Lācis

Pēc lielā ģenerālstreika ziemā revolūcijas smaguma centrs pārsviedās uz lauku apvidiem, kur revolucionārās idejas tūdaļ atsaucīgi uztvēra vairāk nekā pusmiljonu lielā bezzemnieku kārtā. Lai arī bezzemnieki bija galvenie sacelšanās atbalstītāji laukos, tautas vienotību sašķelt tas nespēja. Dažādos sociālos slāņus vienoja kopīgās intereses. Šī vienotības izjūta bija stipra, ka pat kalpu īpašās prasības, piemēram, darba algas palielināšana, kas bija vēsta ne tikai pret muižniekiem, bet arī pret saimniekiem, neatdalīja saimniekus no kopējās revolucionārās cīņas. Tieši gadsimtiem ilgi panestais sveštautu – vāciešu un krievu – varmācīgās aspiešanas slogs, liekas, bija vēstures gaitā iespiedis latviešu augumos neredzamas, bet tautai sajūtamās kopīgas apziņas līnijas. Laukos sākās laukstrādnieku streiki ar saimnieciska rakstura prasībām, kuras muižnieki parasti noraidīja un streikotājiem atdarīja ar ļaunu, izliekot viņus no mājokļiem, pat patvarīgi tos ieslogot cietumos. Maijā, izņemot Latgale, sākās baznīcu demonstrācijas. Baznīcu priekša noturēja mītiņus ar sarkaniem karogiem un ļaudis dziedāja revolucionāras dziesmas. Lai gan sociāldemokrātu partija neatbalstīja reliģiozi noskaņoto cilvēku jūtu aizskaršanu baznīcā un dievkalpojumu traucēšanu, tomēr dažviet revolucionārais noskaņojums bija pārņēmis cilvēkus savā varā un arī baznīcu telpās notika spontāni mītiņi un tik pārtraukti dievkalpojumi(..) Parasti dievkalpojumus traucēja un pārtrauca luterticīgo draudžu baznīcās. Luterāņu baznīca nu jau gadsimtiem Latvijā bija bijusi kungu un valdnieku baznīca un allaž atbalstījusi bagātos. Mācītāji no baznīcu kancelēm bija sludinājuši pakalptību un pakļaušanos tautas nīstajiem muižkungiem, turklāt it kā Dieva vārdā. Muižniekiem piederēja t.s. patronāta tiesības, viņi bija tie, kas varēja iecelt mācītājus amatā vai arī tos atstādināt. Mācītāji savā ziņā bija pusfeodāli lielkungi. Viņi saņēma algu no saviem patroniem – muižniekiem, un viņu lietošanā bija palielas pusmuižas ar ērtām dzīvojamām ēkām. Viņi bija psiholoģisks ierocis, ko Dieva vārdā muižnieki izmantoja, lai varētu valdīt pār dievbijīgo tautu. Mācītāji lielākoties bija vācieši, no kuriem daudzi runāja izkropļotā latviešu valodā, bet bija arī nedaudz latviešu, kuri parasti labprāt pārvācojās. Pirmās baznīcu demonstrācijas sākās 1905.gada agrā pavasarī 30 pagastos. Pieaicinot palīgus no apkārtnes muižām, baroni paši mēģināja nodibināt viņiem vēlamo kārtību pie baznīcām. Kad apbruņotie muižkungi sāka izdzenāt demonstrācijas dalībniekus, izcēlās pirmās sadursmes.

Lācis V. Latviešu zemes un tautas vēsture - R: Vieda, 2006. – 83./84.lpp.

Darbs ar avotiem

Darba lapa

1. Izlasi avotus

Avots A

Garlībs Merķelis „Latvieši” („Latvieši, sevišķi Vidzemē, filozofiskā gadsimtena beigās”)

Vispār Vidzemes zemnieka visspilgtākās rakstura īpašības ir verdziskas bailes un neuzticība. Trīsdesmit soļu attālumā no sava kunga, pat tikai ejot garām tā namam, viņš noņem cepuri un saraujas čokurā, - par palocīšanos to nevar saukt, - kad vien viņam uzmet acis. Tad viņš ar nodurtu galvu velkas klāt, lai skūpstītu kungam vai nu svārkus, vai kāju. Ja viņu uzrunā, tas katrā jautājumā saskata savtīgu viltību un tādēļ vienmēr atbild izvairīgi. Tūkstoš piedzīvojumi viņam mācījuši, ka ir ārkārtīgi viegli atsegt sev kādu vārīgu vietu, ko varētu izmantot muižnieku rijīgā mantas kāre, tādēļ vāciešiem ļoti grūti izzināt viņa apstākļus, viņa saimniecības veidu, viņa ienākumus vai pat viņa lietotos ārstniecības līdzekļus. Par visvienaldzīgāko lietu viņš runā kā par kādu noslēpumu. Arvien viņš iztēlo sevi par nožēlojamu un nabagu, arvien tam ir ko uzskaitīt vesela virkne nelaimju, kas tam notikušas. Turpmāk redzēsīm, cik šāda izturēšanās ir pareiza un prātīga.

Tieksme uz dzeršanu ir otra vispārēja latviešu tautas pazīme. Maigi uzupurēdamās, mātes dalās pasniegtajā degvīna glāzē ar saviem zīdāmajiem bērniem. Četrpadsmit gadu veci zēni un meitenes dzer degvīnu, nesaviebjot seju, un starp vīriešiem un sievietēm reti atradīsim tādus, kas nepiedzertos katru svētdienu, it sevišķi tad, kad viņi bijuši pie dievgalda. Ja tiem šim nolūkam trūkst naudas, tad vīrieši nes pārdot labību, bet sievietes - savas drēbes. Pieredzējuši mācītāji un zemes īpašnieki sūdzas, ka latvieši ar divkāršu sparū aizejot pa šo maldu ceļu - par netikumu es šo *solamen miseriae* (Tulk. no latīņu val.) neuzdrošinos saukt, - pat ja viņi līdz četrdesmitajam mūža gadam no tā izvairījušies. Man liekas, šī piezīme pati jau atrisina jautājumu, kāpēc žūpošana šai tautā tik izplatīta. Tā kā vairākām, pat gandrīz visām viņu rakstura kļūdām ir viena sakne, tad lai man ir atļauts par šo punktu izteikties plašāk.

Viņš ir gudrs, attapīgs, asprātīgs, ja vien tam ir brīvs laiks un iespēja tādām būt. Gandrīz arvien viņš runā līdzībās un gleznās kā austrumnieki, un viņa spriedumi parasti ir ļoti pareizi, bieži dzēlīgi asprātīgi. Arī viņa tieksme uz amatniecību ir apbrīnojama. Nerunājot par to, ka latvietis pats izgatavo visādus mājsaimniecības un zemkopības rīkus, izņemot dzelzs izstrādājumus, viņu vidū ir daudz visāda veida amatnieku, kas gandrīz visi bez apmācības kļuvuši par tādiem un ko bieži pamatoti vērtē augstāk par vāciešiem. Dažkārt viens un tas pats cilvēks prot pat vairākus amatus. Tā A. muižā es redzēju kādu cilvēku, kas bija mūrnieks, zirgu kalējs un atslēdznieks, kā arī otru, kas bija dzirnavnieks, namdaris, galdnieks un dreimanis un strādāja tik labi, ka viņa kungiem pat vissmalkākajiem darbiem reti ievajadzējās vācu amatnieka. Bet visumā viņu apdāvinātība, ko katrā citā zemē apbrīnotu, tiem dara vairāk posta nekā laba. Muižnieki aicina šos amatniekus uz muižu arāju vietā, kuri tiem būtu jāsūta, un bez pārtraukuma liek savā labā strādāt. Cik netaisni, - jo laba amatnieka izpeļņa taču daudzkārt pārsniedz arāja dienas algu! - ja arī nerīkojas tā, tad dzimtcilvēkam tomēr nemaz neprasa, cik augstu viņš vērtē savu darbu, bet dod tam, cik grib, vai arī nedod

nekā, un viņš nedrīkst ne pīkstēt. Vēl vairāk! Bez sevišķas kunga atļaujas viņš nedrīkst nevienam svešam strādāt. Es zinu gadījumu, kad mūrnieku, kas strādāja svešā muižā, viņa kungi spītībā atsauca un, piedraudot ar pērienu, noliedza viņam tur vēl kaut vienu akmeni uz otra uzlikt. Viņš, protams, zaudēja arī algu par savu nepabeigto darbu.

Arī bezjūtībai ir tās pašas saknes. Latvietis, bieži pat žāvādamies, mierīgi noskatās, kā cieš un mirst viņa bērni un tuvākie radi. Viņš ir pārāk pieradis neatrast līdzcietību pret sevi, lai varētu to kādreiz just pret citiem, un asinsradniecības saites, salīdzinot ar dzelžainā trūkuma spiedienu, ir tikai zirnekļa tīkls. Var novērot bezjūtības izpaudumus, kas katrā svešiniekā izraisa ārkārtīgu sašutumu. Tā, piemēram, Š. muižā vien gada laikā divas reizes atkārtojās gadījums, kur dēli savus sirmos vecākus sasita līdz asinīm un brālis pilnīgi skaidrā prātā ķīlidojoties ievainoja otru brāli gandrīz nāvīgi. Pirms dažiem gadiem D. muižā kāds saimnieks savai sievai un bērniem vairākas dienas lika ciest badu, tādēļ, ka viņam netikās ne atstāt krogu, ne arī izlaist no rokām pieliekamā kambara atslēgu. Viņa brālis beidzot aizgāja tam pakal, bet ceļā no mugurpuses notrieca viņu zemē, vairākās vietās savainoja galvā un izrāmīja ar maizes nazi, jo nelaimīgā cilvēka sieva viņa brālim bija piekodinājusi, lai vīru uz māju vairs nevedot. - A. muižā 1794. gadā noslīka kāds latvietis. Tā kā ārsta tuvumā nebija, es pats aizsteidzos uz turieni ar pāris apkalpotājiem. Kamēr mēs pūlējāmies nelaimīgo atdzīvināt, visa ģimene ap mums nolikās gulēt. Pēc stundas pamodās viņa brālis. Tas apvaicājās, vai pūlēm esot panākumi, un, kad dzirdēja "nē", paņēma noslīkušā kažoku, apsedzās ar to un atkal mierīgi aizmiga.

Jūtu trulums arvien ir savienots vai nu ar nepietiekamu kultūru, vai arī tās pārāk augstu pakāpi, ne neēdis, ne pārēdies cilvēks par mūziku neinteresēsies. Kurš gadījums attiecas uz latviešiem, tas jau pietiekami noskaidrots. Attīstībā viņi atpalikuši par daudziem gadsimteņiem. Lielākā daļa no viņiem neprot lasīt, un ļoti maz ir rakstītpratēji. Kaut arī gandrīz visur ir iecelti vācu skolotāji, tomēr nepārvarami šķēršļi laupa šim ievējumam tā nozīmi. Zemnieki, kam savi bērni vairākas jūdzes (Nebūs lieki piezīmēt, ka Vidzemes jūdzes vismaz nav īsākas par ģeogrāfiskajām.) tālu jāšūta uz skolu, dzīvo tādā trūkumā, ka ziemā nevar dot tiem līdz ne vajadzīgo uzturu, ne dažkārt pat apģērbu. Bet vasaru par skolu nemaz nedrīkst domāt. Sešus gadus veci bērni iet ganos, un daudzos apgabalos trīspadsmitgadīgi zēni jau ir arāji. Skolotāja amata pienākumi - gandrīz visiem skolotājiem jānodarbojas vēl ar kādu blakus amatu, lai tvertos no bada, - tātad aprobežojas ar to, ka viņi skaita iesvētāmiem priekšā katķismu un apkalpo mācītāju dievvārdu laikā. Bērnu izglītošana atstāta nemācīto vecāku ziņā, un tā muļķība un māņticība nemazinoties pāriet no paaudzes uz paaudzi.

Katrai tautai ir savs - nereti ļoti īss periods, kad tā izceļas ar daudziem tikumiem, it īpaši ar kādu vienu, kas ir sevišķi raksturīgs un dažreiz uz gadsimteņiem nosaka tautas slavu. Tā vēl vienmēr mēdz runāt par vācu godīgumu un angļu patriotismu, lai gan abas šīs īpašības jau sen vairs nav sevišķi raksturīgas to agrākajiem īpašniekiem. Dažās muižās latvieši bija tuvu šādam periodam, dažās viņi vēl tagad ir tuvu tādām, bet šis periods nekad nevar iesākties, kamēr viņi ir dzimtļaudis un tātad bez nacionālā lepnuma. Šā lepnuma viņiem trūkst tādā mērā, ka katrs atsevišķs latvietis, kam izdevies iegūt brīvību un iestāties citā kārtā, uzskata par ļaunāko apvainojumu, ja tam atgādina, ka viņš ir latvietis. Viņš rūpīgi cenšas attālināties no saviem brāļiem, izliekas pat, ka neprot viņu valodu, un, ja viņam izdodas iegūt varu pār dažiem no tiem, tad viņš ir vēl nežēlīgāks un mantkārīgāks nekā paši vācieši.

Es vēlreiz ieskatos latvieša tēlā, ko šeit esmu devis, un man jāatzīst, ka tas nav nekāds jaukais. Neattīstīti, notrulināti viņu lielum lielais vairums maldās pa dzīvi un nezina augstāku laimi kā ar veselu muguru paēsties pelavu maizes, nezina citu drosmi kā pacelt acis uz lielkungu, nezina citu gudrību kā neļaut sevi pieķert zādzībā. Lopiski piedzerties tikai svētdienās vien viņam ir tikums, netikt pērtam viņam ir gods.

Vārdu sakot, viņš ir tāds, kāda var būt tauta, kuras cilvēcību jau sešus gadsimteņus kremt verdzības pūķa zobs.

Vienīgās spēcīgās jūtas, uz kurām vēl spējīgs gars, kas pavisam nospiests zemē, ir ar rūgtu riebumu savienots naidis. Tūkstoš dažādos veidos latvieši to izrāda pret saviem apspiedējiem. "Vācisks" viņu sarunā pašu starpā apzīmē visu, kas ir augstprātīgs, skops, ļauns, vārdu sakot, visu, kas nīstams. (Ne par vienu tautu citas tautas nespriež tik slikti kā par vāciešiem. Kā zināms, vēl nesen (un varbūt arī tagad) itālieši iedomājās vācieti kā miegainu, neapdāvinātu cilvēku, franči - kā neveiklu, neaptēstu, angļi kā pedantu. Krievi katru pļāpīgu un afektētu ģeķi sauc par "ņiemec", bet latvieši un igauņi - kā iepriekš teikts. No kurienes radušies šie pretējie spriedumi?) "Ak tu vāciete!" -- tā kāda sieva, zemē gulēdama, lamāja badīgu govī, kas viņu bija nogāzusi. "Vācieši nāk!" - ir bubulis, ar ko apklusina raudošus bērnus. Kāda māte savus bērnus mudināja bēgt, ieraugot dzimtkungu pastaigājamies. "Bēdziet!" viņa teica. "Vai neredzat, ka viņš jau nūju kuļā!" (Piedodiet man šo izteicienu! "Kuļā" sacīja sieva, un es to atkātoju. Kaislības nav izvēlīgas vārdos, un to vietā lietot daiļākus nozīmē tos viltot.) Muižnieks, ko, starp citu, uzskata par prātīgu vīru un cilvēku pazinēju, pasauca pie sevis nevis bērnus, lai tos ar mīļiem vārdiem vai dāvanām iedrošinātu, bet gan māti, izbāra to un piedraudēja, ka likšot nopērt.

<http://www.letonika.lv/literatura/read.aspx?f=1&r=162#2190775>

Avots B

Atis Kronvalds (1837. – 1875.) „Tagadne”

Mums pienākas un vajag savu tēvuzemi kā visas tautas svētnīci cienīt un godāt, par viņas gaismību, labklājību, vaļību, svabadību un nemirstību no sirdsdibena gādāt un strādāt un tādēļ gataviem jebkuru upuri nest uz tēvuzemes altāri, kad tagadējie laiki to no mums prasa.(..)

Bet kurš tad ir tas ceļš, pa kuru jaunā audze kārtīgi un pareizi pie īstās tēvuzemes mīlestības pievedama? Neviens cits ceļš kā vien tas, kurš jauno audzi pieved pie tēvuzemes mīlestības skaidriem un spirtiem avotiem.

Pirmais tāds avots ir tēvuzemes pazīšana(..) Lai gan savā tēvuzemē sudraba un zelta dzīslas mūsu mazos kalnos neatronam, tomēr dažu zelta graudu, pa viņiem rakdami, uziesim, ja pa mūsu kalniem lidinājās teiksma, ka apburtām pilīm reiz jāizceļas iz tumšā zemes klēpja jaunā – staltākā vaigā. Un pa tēvijas ielejām sāks dīgt mūsu sentēvu asaru un asins izsējumi, kad mēs ar saviem sviedriem būsim viņus diezgan aprasinājuši – strādādami un cīnīdamies, siltai, gaišai un skaidrai mīlestībai un gaismas saulei spīdot.

Otrs īstās tēvuzemes mīlestības avots ir tēvijas vēsture(..) Ja tad nu savai jaunai audzei gribam tēvijas mīlestību caur vēsturi iedēstīt, tad viņai jānāca skaidri un patiesīgi, kāda mūsu tauta bijuse sentēvu laikos; jaunai audzei jāizrāda, kā toreiz, vaļības laikos, visa latviešu tauta pratuse cienīt tautu visdārgākās mantas, kā mūsu viņos senos laikos tautas dēli un sirmgalvj, meitas un mātes dzīvi un dziļi sajuta visas tautas likteni, kā mūsu kareivji cīnījās pret uzmākiem par savu vaļību, ticību un tautību, kā tie nevienu sprīdi savas

zemes neatdeva uzvarētājam, pirms tie nebija ar savām karstām asinīm priekš vēlāku laiku darbiem svaidījuši.

Arī tas nav mūsu jaunai audzei slēpjams, ka mūsu sentēvi nevis kūtrības un slinkuma dēļ, bet pārvarētāju bezcilvēcības un negantības dēļ vēlākos laikos iegrimā nežēlīgā tumsības un bezcilvēcības naktī. Arī tas jaunai audzei pierādāms, ka šie miglas un tumsas laiki pa daļai jau pagājuši. Un, ja mūsu tautas pienākums bijis tais pārgalvības laikos klusu ciest un savu sūru likteni panest bez nekādas aplamas pretošanās, tad jaunai audzei jānācās atzīt, ka viņai mūsu laiki citādu likteni, savādu pienākumu piešķīrusi. Tagad vajag latviešiem atkal vīrestības prātu un spēku izrādīt, par tautas vissvētākām mantām strādājot un karojot.(..)

Trešais avots, bez kura tēvuzemes mīlestība nekad nevar uzplaukt, ir tēvu valodas cienīšana un piekopšana. (..) Bet jaunā audze ne mūžam neiemācīsies savu tēvu valodas brangumiem un viņas trūkumiem, lai jaunā audze atzīst, cik varens darbs arī valodas lietā viņu gaida.

Bet jaunā audze ne mūžam neiemācīsies savu tēvu valodu cienīt un mīlēt, ja mēs tai nedosim labu priekšzīmi. Tādēļ mums piekrīt tēvu valodas cienīšana visur, kur vien iespējams, vispirms savās ģimijās un savā sadzīvē ar tautiešiem. Bet par to mums ir jāgādā, ka šai valodai uz priekšdienām vairs neaizliedz pienākamu goda vietu tēvuzemes augstākās un zemākās skolās, tiesvietās, baznīcās u.t.pr.(..)

Tāpat mums jāiegaumē, ka mēs tagad kopā ar vāciešiem, kas mūsu starpā pa tūkstošiem mīt, pūlējāties par savas tautas āriņu un iekšķīgu izglītošanu, ka daudz vāciešu nākuši un vēl nāk palīgā pie tautas apgaismošanas darba. Zināms, verga laikos notiek dažādas nepareizības un pārestības. Kurā zemē nav gan verga turētāji ēverģēlībā bendes darbu kādreiz strādājuši, vergiem dažreiz pāri darīdami? Bet vai mums, vaļā kļuvušiem, svabadību aizsniegušiem, klāsies tādēļ mūžos uz atriebību tīkot, glūnēt? Nebūt nē, vistīm, ka apdomājam, cik daudz vācu vīru, latviešu maizi ēzdami, arīdzan par viņu labklājību pūlējušies un vēl pūlējās. Še gan nekrīt visus tos goda vīrus un tēvus vārdā piesaukt, kas daži jau aizmiguši, daži vēl šo baltu dien dzīvo un strādā. Es pats pazīstu vāciešus, kas, pat savējus piemirsdami, par latviešiem rūpējās, pūlējās un cīnās; bet es pazīstu latviešus, un, proti, mācītus kungus, kas latviešu tautas iezelšanas, izplaukšanas labad ne pirkstu nepakustinātu.

Atis Kronvalds „Tagadne”- R:Liesma, 1987. – 300 lpp.

2. Atbildi uz jautājumiem

1) Lai labāk izprastu avotus, noskaidro

a) kādā vēsturiskajā situācijā tie tapuši

Avots A - _____
_____

Avots B - _____
_____

b) kāda ir autora vēsturiskā nozīme

Garlībs Merķelis - _____
_____

Atis Kronvalds - _____
_____

2) Nosauc kādas latviešu pozitīvās un negatīvās īpašības Garlībs Merķelis (Avots A) ir nosaucis. Kādi vēsturiski apstākļi, tavuprāt, varētu būt veicinājuši?

Pozitīvās īpašības - _____
_____

Negatīvās īpašības - _____
_____

Apstākļi - _____
_____

3) Kā mainījusies savas tautības apziņa no viena laikmeta līdz otram? Saisti to ar katrā avotā raksturotā perioda iezīmēm.

_____
_____
_____
_____
_____
_____

4) Kādus faktorus latviskās apziņas veicināšanai jauniešu vidū min savā darbā Atis Kronvalds (Avots B)? Kā to var saistīt ar šī laikmeta idejām?

---

5) Raksturo attieksmi pret vāciešiem katrā no avotiem. Kādas pārmaiņas notikušas?

---

6) Kādas pārdomas Tev raisīja G.Merķeļa un A.Kronvalda darbu fragmenti?
